

til det at tage den fremmede Forfatters Værd uden hans Samtykke eller uden at honorere ham. Men det kan blive, og det er ganske vist et Offer, og Spørgsmaalet er altsaa: Bør vi bringe dette Offer? Ja, der vedtender jeg mig fuldstændig, hvad det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds (N. Sørensen) tog saa skarpt Ordet imod, at jeg mener, at den teoretiske Grund er den vigtigste, og at vi derfor skulde gøre det, den Grund nemlig, at det er rejsfærdigt, at det er noget, vi skyldte fremmede Forfattere. Det er noget, vi skyldte dem, thi det er jo ikke noget ekseptionelt, vi se det i Synspunktets almindelige Belysning, men kun noget, som er en videre Udførelse af det, at vi efterhaanden ere komne til fuldstændig at give Forfatterne, hvad deres er, og hvad de have et naturligt Krav paa. Til denne Udvikling hører ogsaa det, at Beshyttelsen hører op med at være blot national. Det er noget, der ikke gælder paa noget som helst Omraade om Ejendomsretten eller andre Formuerettigheder, at Beshyttelsen er indskrænket til Landets Grænser, og Udviklingen fører derfor med sig, at man efterhaanden kommer bort fra denne ejendommelige Indskrænkning i Forfatterretten og erkender, at hvad vi give vore egne Forfattere, skulle vi ogsaa give de fremmede. Jeg mener, at det er en Retfærdighedsfordring, og jeg tror ogsaa, at det skal kunne høvedes, at det er den almindelige Rettsbevidsthed nu til Dags, og at det ikke er opfundet paa Universitetets Katedre eller i Forfatternes Hjerner, men at det er af en langt dybere gaende og langt mere udbredt Eksistens, og jeg tror sikkert, at dette skal kunne dokumenteres paa en ogsaa for det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds fyldestgørende Maade. Men der kan saa gøres den Indvending: Ja, men det bliver os for dyrt at gøre dette Offer, det kræver ganske vist Retfærdighed, men det bliver for dyrt. Alt, hvad der hidtil er sket, taler imidlertid imod det. De fremmede Forfattere have ladet sig nøje med forholdsvis ringe Honorarer. Og hvorledes vil det gaa? Det vil ikke gaa saaledes, at en Dansk, der vil oversætte fremmede Forfattere, maa rejse til Paris eller Berlin eller andetsteds hen, for at søge at komme til en Overenskomst med den fremmede Forfatter om Oversættelsen. Nej, der vil naturligvis, saaledes som der hidtil er sket, blive etableret internationale Agenturer for Oversættelser, og Agenterne, som ere Forretningsmænd, ville fuldstændig forstaa at vurdere, at hvad der kan forlanges i Oversættelsehonorar eller Forfatterhonorar paa et ringe Sprogomraade

for Danmark, ikke tilnærmelsesvis kan være det samme, som naar der er Tale om Oversættelse til et Sprog med et stort Omraade. Jeg tror ikke, at det kan blive saa særdeles dyrt. Jeg mener derimod, at det er noget af det farligste og uheldigste, man kunde gøre fra dansk Side, om man ud fra en Betragtning som den, det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds (Vajer) fremhøvede, men som det glæder mig, at han ikke konkluderede i, vilde gøre sig et Privilegium af sin Eidenhed, om man vilde sige: Vi maa, fordi vi kun have et lille Sprogomraade, unddrage os den Forpligtelse, som Lande med et stort sprogligt Omraade have, og som de let kunne finde sig i. Selv om vi opnaaede en saadan Stilling, selv om vi uden at kaste nogen Skygge over os, opnaaede den af de store Staters Maade, saa maa man altid huske, at Privilegier med Hensyn til Forpligtelser, hvorved man undgaar at blive lige forpligtet, medføre ogsaa det modsatte, nemlig at man heller ikke faar lige Rettigheder. Man bliver ikke anerkendt som lige berettiget, naar man paa Grund af sin Eidenhed forlanger et ekseptionelt Privilegium i Henseende til Forpligtelser. Dette har for mig endog været det oprindelig afgørende, men jeg tror ogsaa, at naar vi i høj Grad bringe et Offer, saa faa vi ogsaa Bederlag derfor. Dette Bederlag ligger naturligvis til Dels, men aldeles ikke udelukkende eller endog væsentlig deri, at vore Forfattere faa en Beshyttelse imod Oversættelse i fremmede Lande, og det ikke blot for Skønlitteraturens Bedkommende, men ogsaa for den videnskabeliges, der har en ret stor Udbredelse i Udlandet, i alt Fald i Tyskland — en Beshyttelse, der har noget at betyde, fordi netop de danske Forfatters Læsefreds derved bliver stor. Men bortset derafter mener jeg, at den danske Læseverden, det danske Publikum, det danske Samfund fra et nationalt Synspunkt vil vinde derved. Thi vel er det naturligvis ønskeligt, at den gode fremmede Litteratur ved Oversættelse drages ind her i Landet. Man kan nemlig aldrig forudsætte, at det store Flertal kan læse den i Grundsproget, og det vilde være meget urigtigt og uheldigt, om vi søgte at stænge for den gode fremmede Litteratur. Men med de Oversættelsesmasser, som slynkes ud paa vort Bogmarked for Tiden, forholder det sig anderledes. Jeg tør dristig sige uden Overdrivelse, at det store Flertal af de oversatte Værker ikke hører til saadanne fremragende Ting i den fremmede Litteratur, som det skulde være ønskeligt for os at stæfte til Veje, at stæfte vort Publikum Afgang til. Der oversættes grumme meget, som over-